

„Edinost“
Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in
praznikov, ob 6. uri zvečer.
Naročnina znaša:
Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni
Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.
Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš
se računajo po vrstah v petih. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglašit. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravištvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravištvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Javni shod

političnega društva „Edinost“ dne 2. septembra 1900 na vrtu šolskih zavodov pri sv. Jakobu.

Ob 4. uri popoldne je bilo zbrana našega naroda, recimo rajši manje nego več, da se nas zopet ne demontira od te ali one strani, gotovo 2000 oseb.

Predsednik prof. Mandić je pozdravil zborovalce ter se jim zahvalil na toliki udeležbi. Zlasti je pozdravil navzoče rodoljube iz Dalmacije, na čelu jim župana občine Selce na otoku Brač. Omenil je, da se na zadnjem shodu ni moglo obravnavati o ljudskem štetju ter da je zaradi tega sklican današnji shod.

Koncem tekočega leta, je nadaljeval govornik, se bo v naši državi vršilo 4. ljudsko štetje na podlagi člena 3. zakona od leta 1889. Prvo ljudsko štetje je bilo pri nas leta 1869., potem leta 1880. in 1889. in letos, meseca decembra bo zopet. Štelo se je ljudstvo tudi poprej, a na podlagi matič in drugih uradnih podatkov. Prvo štetje leta 1869. se je vršilo na podlagi narodnosti, t. j. materinega jezika. Leta 1880. so spremenili ta zakon in začeli šteti na temelju občevalnega jezika. To spremembo so storili naši ljubi prijatelji Nemci in njihovi zavezniki. Uveli so ta način štetja, da bi se našega naroda čim več poizgubilo v morju Nemstva in Italijanstva. Na podlagi tega ljudskega štetja je nemški učenjak baron Czörnig izdal knjizico in statistično mapo za Primorje. Iz te brošurice in mape je razvidno, kako so razdeljene narodnosti na Goriškem, v Trstu in v Istri. Baron Czörnig kakor Nemece ni bil naš prijatelj, vendar je priznal sam, da je bilo to ljudsko štetje zelo nepravilno za Slovane na Primorskem. Povedal je tudi, zakaj je bilo krivično: zato namreč, ker je bilo poverjeno strankarskim poverjenikom, osebam, ki so šle štet že z namenom, da se ne izve resnica. Šli so v vas, poklicali zaupnega moža — Italijana — in kakor je povedal ta, tako se je štel.

Ko smo lanskega leta razpravljali na javnih shodih o ljudskem štetju, naglašal je poročevalec, g. dr. Gregorin, v uvodu svojega poročila, kako se mora pri nas politično društvo pečati tudi s tem nepolitičnim vprašanjem. Drugod tudi štejejo ljudi, a politična društva se tamkaj ne pečajo s tem vprašanjem. Pri nas pa je to vprašanje eminentne politične važnosti, in zato smo začeli sklicevati shode ter jih bomo, dokler mogoče, pod milim nebom, potem pa v zaprtih pro-

storih, da poučimo narod, kako se ima vesti o prihodnjem ljudskem štetju, da se ne poizgubi v italijanskem morju. O tem vprašanju vam bo gosp. dr. Slavik poročal natančneje.

G. dr. Edvard Slavik: Častito občinstvo, dragi rojaki! Gospod predsednik je že omenil, da se mora naše politično društvo pečati z vprašanjem o ljudskem štetju kakor političnim vprašanjem, ker živimo v državi neverjetnosti. Ljudsko štetje je namenjeno v prvi vrsti le za znanstvenike, za socijologe itd. Ako pa pomislimo, kje živimo, se ne bomo čudili, da se mora politično društvo baviti s takim vprašanjem. V tem oziru imamo že toliko izkušenj, da smo že vajeni takim abnormalnim prikaznim. Fakt je ta, da je ljudsko štetje pri nas velikega političnega pomena. Tu ne gre samo za našo politično korist, za našo politično eksistenco, ampak tudi za našo politično čast. Kajti, kedar se enkrat izvrši operat ljudskega štetja, razširijo se uspehi tega štetja po vsem svetu, vsi jih čitajo, da se poučijo o razmerah v Avstriji. In ko se dotičniki prepričajo iz operata o ljudskem štetju, kako v naših krajih slovenski in hrvaški narod zmiraj pojema, ko vidijo, da ga je po ljudskem štetju vedno manj, dočim vsi drugi napredujejo, in ko čitajo na drugi strani, da smo Slovenci Benjamini naše vlade, ki nas baje podpira na vse načine, in če vidijo, da mi vkljub vsej tej pomoči od strani vlade pojemamo, mislim, da morajo ti ljudje dobiti o nas slabo menenje. Kajti narod, katerega je vedno manj, je zapisan počasni smrti. Ako tujei vdobijo o nas tako menenje, nam to pač ni v čast.

Če je kdo čital poročilo o zborovanju bratovščine sv. Cirila in Metoda v Rojanu, če je čital, kaj vse zahtevajo ti drzni Slovenci Rojanski: slovenske propovedi, slovensko službo božjo, če je čital, kako se jezijo na župnika Jurizzo, ker noče ustrezati željam Slovencev — in če je vzel potem v roke knjizico o ljudskem štetju ter izvedel iz iste, da je v Rojanu le 70 Slovencev, vseh skupaj, odraslih in otrok, in nad 2000 Italijanov, ta bo gotovo na strani Jurizze in reči bo moral, da so Rojanski Slovenci predrzni, nesramni ljudje, ker ob tako majhnem številu zahtevajo take pravice in ugodnosti.

Iz tega vzgleda vidimo, kako nam napačni rezultati ljudskega štetja jemljejo našo narodno čast, ker zavajajo javno menenje proti nam. A v prvi vrsti je to jako važno politično vprašanje. V Avstriji živi mnogo narodnosti: tu treba zakona, ki ureja razmerje med enim in drugim narodom, ki do-

loča pravice, ki jih ima eden ali drugi narod. Teh pravic pa ni mogoče dati vsakemu majhnemu številu kakega naroda. Če bi bilo v Avstriji n. pr. le 100 ali 1000 Slovencev, ne bi mogli zahtevati slovenskih šol, slovenskega uradovanja itd. V priznanje pravic v javnem življenju se zahteva gotovo število pripadnikov dotične narodnosti. Ljudsko štetje je vir in podlaga, po kateri delijo pravice v javnem življenju. Od tega, da nas naštejejo za losti, da izkazemo svoje število, je odvisno, ali vdobimo pravico, da se smemo v javnih uradih posluževati svojega jezika ter zahtevati da javni organi z nami občujejo v slovenskem jeziku, da vdobimo svoje šole, svojo službo božjo itd. To vprašanje je torej za nas velike važnosti, in zato moramo gledati, da nas naštejejo toliko, kolikor nas je v resnici — ne več, kajti mi zahtevamo le pravičnost. Za to je pri nas prišlo do tega, da je ljudsko štetje v ozki zvezi s politikom. Prav za prav bi ne smelo biti tako. Kajti ljudsko štetje je le mehanično delo; tu se poizveduje le po spolu, po starosti, po narodnosti. Politično vprašanje bi moralo priti le še potem. A pri nas gre vse narobe; tuji v tem vprašanju je nastala abnormalnost, katero more razumeti le tisti, ki pozna naše razmere.

Ko se je sklepalo o zakonu radi ljudskega štetja, bilo bi naravno, da bi sklenili, da se v dotično rubriko postavi beseda narodnost, da bi se štelo, kakor prej: po narodnosti. To pa tistim, ki so odločevali tedaj, ni bilo prav. »Narodnost« je pošten in pravičen izraz, ki pa ni prišel prav njihovim namenom; oni so hoteli nekaj, na podlagi česar bi oni lahko varali javnost. Oni so hoteli motno vodo, ker v motni vodi se najlepše ribari. Študirali so torej, kako bi to rubriko tako pomešali, da bi lahko delali, kar bi hoteli, in po dolgem tuhtanju prišli so do besede: »Umgangssprache« — občevalni jezik. (Dalje prih.)

V TRSTU, dne 12. sept. 1900.

Naglost naših finančnih oblasti.

V Vašem cenjenem listu čitam večkrat pritožbe proti e. kr. pošti, dočim se o drugih uradih ne govori, kakor da se le na pošti godijo nerednosti.

Tudi jaz znám, da se podrejeni poštni organi ne ravnaajo vedno po zakonitih dolžbah, no, to so malenkosti v primeri s postopanjem nekaterih drugih e. kr. oblasti.

bilo pri sre. Ko ga je zvečer batjuška spovedal, ga je vprašal, ali mar nima na vesti kakega posebnega greha, se je on, napenjaje slabi spomin, zopet spomnil nesrečnega Martinega lica in obupnega kričanja Židovega, ko ga je ugriznil pes, ter rekel s slabim glasom:

»Gosli dajte Rothschildu!«

»Dobro«, je odvrnil batjuška.

A sedaj se v mestu vsi povprašujejo, kje je Rothschild dobil tako izborne gosli. Ali si jih je kupil, ali ukradel, ali nemara mu jih je zastavil kdo? On je že davno popustil flavto ter igra sedaj samo na goslih. Izpod njegovega loka se lijejo takšni žalostni glasovi, kakor poprej iz flavte, toda kadar je skušal ponoviti to, kar je igral Jakob, ko je sedel na pragu, pa je bilo to tako otožno in žalostno, da so poslušalci jokali in je on sam zaobrnil oči ter dejal »Vahhh!...« Ta nova pesem se je tako prikupila v mestu, da Rothschilda zaporedoma zovejo k sebi kupei in uradniki ter ga silijo svirati jo po deset krat. (Zvršetek.)

»Pojdi le, to ni nič!« rekel mu je prijazno Jakob ter ga vabil k sebi. »Pojdi!«

Rotschild ga je nezaupno in prestrašeno pogledal ter se približeval; za korak od njega je obstal.

»Toda vi, prosim vas, ne bíte me!« je dejal, ko je sedel. »Mene so Mojzes Ilič zopet poslali. Ne boj se, so dejali, pojdi zopet k Jakobu ter povej, da brez njih nikakor ni mogoče. V sredo bo svatba... dá. Gospod Šapalov oženi hčerko z vrlim človekom... Svatba bo bogata u-u!« dodal je Žid ter pomelikal z jednim očesom.

»Ne morem...« je spregovoril Jakob težko sopeč. »Zbolel sem, brate...«

Zopet je zavrnil in solze so mu prirele iz očí na gosli. Rothschild ga je pozorno poslušal, stopil je na njegovo stran ter prekrizal roke na hrbtu. Na prestrašenem njegovem licu se je pokazala žalost in sočutje; prevračal je oči kakor grozno iznenaden, ter spregovoril »Vahhh!...« In solze so mu polagoma kapale po licih ter padale na zeleno sukno.

Jakob je poležal ves dan in tesno mu je

Tu mislim v prvi vrsti na slavno finančo. Na tej oblasti je postalo nekako pravilo, da se na rekurze in pritožbe ne dobiva rešitve pred enim in tudi ne pred dvema letoma.

Ako bi se kako sodišče upalo toliko časa zadrževati rešitev svojih rekurzov, bi najbrže sodni nadzornik predlagal takojšnje odpuščenje dotičnega uradnika iz službe.

Na finanči pa vse lepó molči; tam se smatra to za umevno samo ob sebi. Od strank pa se zahteva, da vkljub rekurza takoj plačajo dotično pristojbino, tudi če je jasno, da je pristojbina krivična in da se bo moralo rekurzu ugoditi. Tam velja načelo: plačaj kmet in potem čakaj ponižno, da ti morda po dveh letih pošljemo rešitev na tvoj rekurz.

Ta praksa je sicer pristno avstrijska, no povsem častna menda ni.

Prošnje in pritožbe v tem oziru nič ne pomagajo in zlasti če so spisane slovenski, ne najdejo posebne milosti. Da pa svet izve, s kako »naglostjo« se v Trstu na finančnih oblastih uraduje, hočem Vam, gosp. urednik, ako mi dovolite nekoliko prostorčka, v kratkem navesti nekaj konkretnih slučajev. (Umeje se ob sebi, da smo gospodu dopisniku na razpolago. Op. ured.)

Politični pregled.

TRST, 12. septembra 1900

Volitve za državni zbor. Iz izvajanj v oficejznoj »Wiener Abendpost« je posneti, da bo doba volitev trajala tja do sredi januarja prihodnjega leta. V nekaterih pokrajinah so že pripravljene dotični dekreti, v ostalih se pripravijo skoro. Volilna kampanja se zategne radi praznikov v decembru in pa, ker bodo politične oblasti imele mnogo posla tudi z ljudskim štetjem. Najprvo se izvrše volitve menda v Galiciji in na Kranjskem.

II. slov. katoliški shod se je pričel v ponedeljek. Častni predsedniki so: vodja Fran Povše, dr. Bauer, vseučilišni profesor v Zagrebu, dr. Tumbach, vseučilišni profesor v Pragi, dr. Oršič, kanonik na Krku. Predsednikom shodu je bil izvoljen dr. Ivan Šusteršič, podpredsedniki dr. Laginja, vitez Berks in svetnik Vencelj. Včeraj so zborovali odseki.

Italijansko vojaštvo za irredento. Nedavno že smo bili omenjali, da se predstoječega letošnjega zborovanja društva »Dante Alighieri«, tega znanega društva, ki pod krinko kulturnih imenov povspešuje irredentizem, udeleži tudi mnogo državnih dostojanstvenikov, vzlasti pa viših častnikov. Sedaj doznajemo, da je obljubil priti tudi podtajnik v italijanskem ministerstvu za nauk in bogočastje, torej strogo oficejlna oseba. Govori se, da se na tej skupščini storé važni sklepi glede širjenja italijanstva potom šol v našem Primorju in v Dalmaciji.

Torej tudi italijanski vojaški krogi hočejo prihiteti »Dante Aligheriju« na pomoč. Neki italijanski list v Trstu piše pod naslovom »Dante Alighieri e l' esercito italiano«, da so izgledu vojnega ministra generala Ponza di S. Martino in državnega podtajnika generala Zanellia sledili častniki 54. pešpolka, nastanjenega v Florenci ter so se vsi vpisali v društvo »Dante Alighieri« kakor dosmrtni člani. Istotako so storili častniki 18. topničarskega polka v Aquili.

Tako daleč se je že torej razvilo irredentarsko gibanje v Italiji, da bo denar italijanske vojske pomagal italijančiti hrvaško in slovensko dečo v naših južnih pokrajinah. Povsem prav pravi »Naša Sloga«: »No, mi se temu nikakor ne čudimo, ko jim celó tu gre vse na roko. Italijanska vojska čuti go-

PODLISTEK

Rothschildove gosli.

Pripovedka Ant. Čehova.

Ni mu bilo težavno umreti, toda brž ko je doma videl gosli, skrčilo se mu je srce in bilo mu jih je žal. Goslij ne more vzeti s seboj v grob, in sedaj ostanejo zapuščene in žnjimi se zgodi naprav to, kar se je zgodilo z brezami in z gozdom. Vse na tem svetu gine in zgine! Jakob je stopil iz sobe ter sedel na prag, stiskajoč gosli k prsim. Mislil je na zgube polno življenje ter zavrnil nekaj, sam ni vedel kaj, toda bilo je nekaj otožnega in ganljivega, in solze so mu tekale po licu. In čim bolj je mislil, tem otožneje so donele gosli. Med tem je zaropotala kljuka enkrat, dvakrat in pri vratih se je prikazal Rothschild. Polovico dvorišča je pogumno prekorajčil, toda ko je zagledal Jakoba, je naenkrat obstal, se sključil ter jel vsled strahu gibati roke, kakor bi hotel pokazati, koliko je ura.

Bartoli — d'Angeli. Od verodostojne strani se nam zatrjuje, da sta se v četrtek zvečer, torej po oni zloglasni sodni razpravi Žerjal — d'Angeli sprehajala po korusu, držé se pod pazduho, drž. poslanec istrski Bartoli in junak naše dobe d'Angeli.

Mi tej vesti skoraj ne moremo dati vere; no, če je resnična, potem si to ne znamo razlagati drugače, nego z narodno prislovico: »gluha vkup štrija«.

Čestitati pa moramo ob enem Italijanom, da imajo take vrle zastopnike, ki tudi v najkriticnejših momentih prikazujejo železno čelo.

Naznanilo. Odbor pevskega društva »Kolo« nas prosí naznaniti, da je veselico, napovedano za prih. nedeljo dne 16. t. m., preložil na dan 23. t. m.

Vzrok tej promeni je ta, da je bil pevodnja na orožnih vajah in je poučevanje zaostalo. V slučaju slabega vremena se bo veselica vršila teden kasneje.

Vesti iz ostale Primorske.

× Bogatlov. Minolega tedna so v ribolovih v Bakru, Bakaru, Kraljevicu itd. nalovili do 24.000 kil. tonine. Večina teh rib so odpeljali s parniki in vozovi v Benetke, Trst in sosednja mesta. Na Reki je je bil: cena tem ribam 50—80 nč. kil.

× O obnem zboru italijanskega političnega društva za Istro, ki se je vršil nedavno temu v Pazinu, poročila »Naša Sloga« tako-le lakonično: »Vsega skupaj je bilo 51 zborovalcev, kakih trideset od zunaj, dvajset iz Pazina. Vsprejema ni bilo nikakega. V mestu je bilo vse mrtvo in nikdo se ni zanimal zanje. Na doščalih je bilo opaziti razočaranje in nezadovoljnost. Oni s kočijami so odšli že ob 4. uri popoldne, ostali s prvim vlakom. Zborovanje je zapustilo isto vreme, kakor je našlo.

× Štipendij za gimnazijee. Početkom prvega poluleta šolskega l. 1900/1901 je oddati istrski državni štipendij v znesku 168 kron.

Do uživanja tega štipendija so poklicani gimnazijski dijaki z istrske kopnine, zlasti tisti, ki imajo domovinsko pravo v kakih občini poreške vladikoviče ter se hočejo posvetiti duhovniškemu stanu.

Prošnje je vložiti potom predpostavljenih šolskih ravnateljstev do 30. t. m. preč. škofijskemu ordinarijatu v Poreču. Priložiti treba: krstni list, spričevalo o cepljenju osepenie, o uboštvo, spričevala zadnjih dveh poluletij ter domovnico.

× Poljski tatovje na delu. Kakor nam poročajo iz Mačkolj, so posestniku Petru Parovelu nezani tatje od 2. do 4. t. m. iz vinograda pri Orehu na Mačkovljanski in Plavski meji pokradli čez kvintal najfinnejšega grozdja s trt na ameriškanski podlagi.

× »Brezoviška čitalnica« v Brezovici vabi na veselico, ki jo priredi v nedeljo, dne 16. sept. 1900 ob 5. uri popol. v gostilniških prostorih gospoda Ivana Gerlica.

Vspored: 1. Volitev predsednika, podpredsednika in tajnik-blagajnika. 2. Nagovor, govori gosp. Kaspar Kastelic. 3. J. Vašak: »Hrvat«, poje čit. pevsko društvo. 4. A. Hribar: »Boj pri Vogastogradu«, deklamuje g. Ivan Gerk. 5. I. pl. Zajc: »Zrinjsko Frankopanka«, poje čit. pevsko društvo. 6. A. Hribar: »Dobrovska gospa«, deklamuje gospod Ivan Debenjak. 7. A. Hajdrih: »Jadransko morje«, poje čit. pevsko društvo. 8. Vj. Klajč: »Svračanje«, poje čit. pevsko društvo. 9. Srečanje. — Ples.

Vstopnina 60 vinarjev za osebo; sedež 40 vinarjev. Udi čitalnice plačajo na polovicu. — Med posamezne točke igra brezoviška godba.

Ker je čisti dohodek določen družbi sv. Cirila in Metoda, se preplačila hvaležno sprejemajo.

K obilni udeležbi uljudno vabi:

odbor.

Vesti iz Kranjske.

* † Ivan Može. Pišejo nam: Dne 7. t. m. umrl je v bolnišnici v Trstu g. Ivan Može, posestnik in trgovec v Vipavi. Pokojnik si je iskal zdravja v tržaški bolnišnici, a umrl je kmalu po operaciji.

V nedeljo dne 10. t. m. odpeljali so ga opoldne iz Trsta in dospeli so z njim ob 6. in pol uri zvečer v Vipavo, kjer so čakali pri mitnici gasilec, katerih častni člen je bil pokojnik, čakali učenci, kojih podpornik

je bil rajni, čakalo je neboj naroda, ki mu je bil pokojnik dobrotnik. Še stolpa je viharala črna zastava, tako tudi iz hiše gostilne pri »Hribu«, kjer ima sedež društvo, kojega predsednik je bil pokojni. Tužno zvonjenje v stolpu je naznanjalo, da se bliža truplo moža, ki je storil toliko dobrega za svoje bližnje.

Pri mitnici je blagoslovil preč. g. dekan truplo pokojnega — nepregledne hvaležne vrste naroda pridružile so se sprevodu — a utrgal se je oblak in lilo je, da je bilo groza. A pri vsem tem, mokri do kože, spremljali so pokojnika do cerkve, kjer je molil gosp. dekan ob asistenci drugega duhovnika za pokoj duše prerano umrlega.

Peveci so krasno peli v cerkvi. Nato je šel sprevod na pokopališče, kjer so peveci zopet zapeli tako ganljivo, da ni bilo suhega očesa.

Počivaj v miru, blaga duša, ki si imela odprto roko vedno in povsod, kjer je bilo treba za žrtvami podpirati dobro stvar!

I. H.

* Slomšekova slavnost v Ljutomeru se je impozantno dovršila. V slavnostnem sprevodu je korakalo 40 členov »Celjskega Sokola«, 18 gasilnih društev ter veteranci in strelici — skupaj nad 300 oseb. Bilo je tudi 30 jahačev z Murskega polja; sprevod je bil veličasten in se je slavnost vršila v lepem redu. No, brez primese in nemške nestrpnosti, pa tudi tu ni bilo. Okrajni glavar Supancih (kako pristno germansko ime!) je dal konfiscirati sokolsko zastavo in sicer tedaj, ko je bila ista po sprevodu že pol ure spravljena v privatni sobi. 25 orožnikov se je zagnalo na zastavo, med ljudstvom pa je nastala grozna razburjenost. Gotovo bi bila tekla kri ter bi marsikak Slovenec prišel v nesrečo, da niso načelniki slavnosti tako pomirljivo in razsodno vedeli uplivati na ljudstvo. Največ koristi je to stopanje prineslo nemškimi kolesarjem, ki so ta dan imeli svojo slavnost v Celju; brzojavna vest o zaplenjenju sokolske zastave je namreč prinesla vsaj nekoliko življenja v zaspan komers. Upajmo, da zaplenjena sokolske zastave ne ostane brez vsačih posledic za gospoda Supancicha in da se o tej stvari pregovori resna beseda na merodajnem mestu.

* Ljubljanski »Sokol« je minolo soboto napravil društven izlet v krasno Vipavsko dolino pod vodstvom staroste g. dr. Tavčarja. V Postojni se mu je pridružil tudi postojnski »Sokol« pod svojim starostom g. dr. Treotom. Izletnike je na Razdrtem pozdravilo ondotno bralno društvo. Pokali so tudi topiči. Vipava je bila okrašena z zastavami. Po skupnem obedu se je vršilo na velikem trgu pred gradom razvitje zastave bralnega društva z Goč. Slavnostni govor je imel učitelj g. Mercina. Gospa Nomanova je izročila dva krasna trakova, jednega novi zastavi, drugega pa zastavi »Ljubljanskega Sokola«. Zahvalil se je g. dr. Tavčar, katerega besede pa so prekinili neki nasprotni mejkljei in žvižganje. Pojavil se je mal nered ter je bilo aretiranih nekaj oseb. Potem pa se je slavnost v redu vršila dalje ter je v obče lepo izpadla.

* Na akademiji slovenskega umetniškega društva, ki se bo vršila v soboto zvečer v »Narodnem domu« v Ljubljani na korist I. slovenske umetniške razstave bo sodelovala vojaška godba 27. pešpolka, dalje operni pevki Ela Nočmi in Wanda Radkiewicz, potem znana sopranistka »Glasb. Matice« gđe. Mira Dev, gg. operni peveci: režiser Josip Noll, tenorist Olševski in basist Polašek; potem g. slikar Josip Germ. g. režiser Deyl, gosp. P. Lozar in g. Ciner.

* Avstro-ogerska banka je sklenila, sezidati in Ljubljani svoje lastno postlojce.

* Gadje gnejzdo v otroški postelji. Z Dvora poročajo »Narodu«: V neki koči pri Brezovi rebri v gozdu primerila bi se bila kmalo velika nesreča. Stariši so pustili svojega otroka samega doma v postelji. Ko se je oče vrnil domov, je zagledal grozen prizor: velika kača je lezla otroku v usta. Ves prestrašen je zgrabil gada in ga potegnil otroku iz ust. Tako je rešil otroka gotove smrti. V isti postelji so našli potem še celo gnezdo s petini gadi.

Štajerske vesti.

— Slavnost nemških kolesarjev v Celju — ni bila prepovedana. Župin Stieger in okrajna oblast o tej priliki nista bila tako skrupulezna in se nista bala za du-

ševno ravnotežje slovenskega prebivalstva, kakor tedaj, ko so Slovenci hoteli prirediti sokolsko slavnost. No, saj se poznamo že davno! — Kolesarska nemška slavnost se je vršila in celjsko mesto je osrečilo okolu 80 ptujskih kolesarjev. Mesto je bilo okrašeno z frankfurtaricami, katere je mestni urad — po lepem vzgladu tržaškega magistrata — delil gratis in franko. Tudi raz državnih zavodov t. j. z gimnazijske pripravnice so vi-sele frankfurtarice in istotako z magistrata, ki je pa kasneje zastave odstranil, najbrže na prijazen opomin od zgoraj. — Sicer je pa vsa kolesarska slavnost izpala precej klaverno in zaspano. Le zvečer dne 9. t. m. se je čulo rjoventje zloglasne »Wacht am Rhein«, ki so jo zapeli kolesarji pred hišo župana Stiegerja ter potem po stari navadi hajlali; sicer pa ni čuti mnogih »heul«-klic ev. Tudi »Narodnemu domu« so to pot prizanašali. Običajnega izzivanja tudi ni bilo, le Ljubljancje so se kljub prepovedi okr. glavarstva vozarihi po okolici. Zakaj neki ni gosp. okrajni glavar poslal čete žandarmov na lice mesta, da bi se ne kršila njegova prepoved, kakor se to godi vsikdar, kadar imajo Slovenci kako slavnost? Da, da, dvojna mera je zelo priljubljena moda na c. kr. oblastvih.

Razne vesti.

Narodni izgredi. Iz Olomuea se javlja z dne 10. t. m., da je prišlo mej Čehi in Nemci, ko se je severnomoravski »Sokol« vračal z nekega izleta, do malih izgredov. O slavnostnem sprevodu so Čehi klicali »Nai zdar!«, a Nemci so odgovorili z »Heil«-klici, na kar so se ponovno pojavili večji izgredi. Redarstvo je napravilo zopet red. 24 oseb je bilo zaustavljenih, deloma radi lučanja kamenja, deloma radi hrupa. Nekdo je vstrelil na redarja, ter mu prestrelil čelado. Storelea še niso najdlji. Več oseb je bilo lahko in jedna težko ranjena z mečem.

Nekdanji nadporočnik na sumu, da je roparski morilec. Sedaj se vrši živahno dopisovanje med avstrijskimi in ogerskimi oblastmi radi neke senzacijelne kriminalne afere. V Gross-Enzelsdorfu so aretirali bivšega nadporočnika Emeriha Kastnerja, ki je bil odpuščen iz službe radi dolgov. Zadnje čase je bil diurnist na budimpeštanskem kazenskem sodišču. Dunajsko redarstveno ravnateljstvo pa je naznanilo v Budimpešto, da Kastner obdolžen dveh roparskih umorov. Kje in na čegavo škodo da je izvršil ta dva zločina, o tem še ni prišlo nič v javnost. Kastner je bil proti koncu meseca odšel na dopust in od takrat se ni povrnil več v službo.

K procesu Brescija. Kakor javljajo iz Rima, je morilec kralja italijanskega rekuri-ral na najviše kasacijsko sodišče. Razni londonski listi razpravljajo o tem procesu in so tega menenja, da je kazen nezadostna. »Daily Express« piše: V interesu humanitete bi bilo, ako bi Italija in druge dežele, kjer je smrtna kazena zakonito odpravljena, isto zopet uvele vsaj zoper morilec kraljev. Življenje kralja je predmet narodnega interesa. Dandanes pa je grozno lahko umoriti kralja in slabotne nravi so izpostavljene skušnjavi, da izvrše tak zločin.

Odlikovanje. Jury pariške svetovne razstave je podelila Slovenceu Antonu Bezenšku, profesorju v Plovdivu svetovno kolajno za umeteljni aparat, ki ga je iznašel kot pripomoček pri nazornem nauku o čebeloreji.

Internat za deklice. V Zagrebu so te dni otvorili internat za deklice za dekliški licej. Slovesno blagoslovljenje je izvršil škof dr. Krapac in so se tega slovesnega čina udeležili razni dostojanstveniki in odličnjaki. Protektorica internatu je banica grofinja Margit Khuen-Hedervary. Po dovršenem blagoslovljenju je škof dr. Krapac povdarjal, da je ta internat delo pijetete: trajen spomenik pokojni cesarici Elizabeti. Internat bodi vir krščanskih čednosti, vir znanja in resnice v blagor in slavo hrvatskega naroda. V internatu je sedaj 20 učenk, osem njih brezplačno, druge so plačujoče.

Gluhost. Neka bogata gospa, ki je ozdravila od gluhosti in šumenja v ušesih s pomočjo ušesnega bobnila dr. Nicholsona, je darovala njegovemu zavodu 75.000 gld. z namenom, da gluhi in nepremožni ljudje vdbijo brezplačno taka bobnila. Pisma naj se naslovljajo: Št. 4660, zavod Nicholson »Longcotte, Gunnersburg, London. W.

Brzojavna poročila.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 11. (K. B.) Londonski listi javljajo iz Pietermaritzburga dne 9. t. m.: Buri so razdrli železniški most na južni strani Klippriverja ter so na ta način po noči zaplenili neki vlak.

LONDON 11. (K. B.) Iz neke brzojavke lorda Robertsa, ki podrobno opisuje operacije Bullerjeve, izhaja, da je Roberts preložil glavni tabor iz Belfasta v Pretorijo.

PRETORIJA 9. (K. B.) Reuter javlja: Baden-Powell je imenovan načelnikom policije v Transvaalu.

LONDON 12. (K. B.) »Daily Mail« javlja iz Lourenzo Marqueza večerajšnjega dne: Predsednik Krüger je obiskal Komati-fort ter se vrnil v Nelspruit. Stejn se misli vrniti v svobodno državo. Javljajo, da si Botha prizadeva, da bi se združil z Dewetom.

Stavka pekov v Marselju.

MARSEILLE 12. (K. B.) Kakih 1200 pekov je stopilo v stavko. Isti so skušali tovarišem, ki ne stavkajo, prepričati delo, vsled česar je moralo posredovati redarstvo. Vojaška pekarna preskrbuje mesto s pivcom.

LONDON 12. (K. B.) »Daily Telegraph« javlja dne 10. t. m. iz Shanghaia: Od čet, ki so jih podkralji južnih pokrajin (Dalje na četrti strani.)

POZOR!

POZOR!

Domača obrt.

Velika zaloga raznovrstnega pohištva, Iz odlikovanih tovarni Solkana in Gorice

Antona Černigoj-a

sa nahaja v Trstu, Via di Piazza vecchia (Rosario) št 1. na desni strani cerkve sv. Petra.

Cene brez konkurence.

Proti kašlju,
grlobolu, brzaposti, upadanju glasu, kataru itd.
zahtevajte vedno
Prendinijeve pastilje
Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, pri učiteljih, učiteljih itd.
Dobivajo se v skalčijah v Prendinijevi lekarni v Trstu in v vseh tujakšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.

Zaloga in tovarna
pohištva vsake vrste
od
Alessandro Levi Minzi v Trstu
Piazza Rosario 2. (šolsko poslopje).
Bogat izbor v tapetarijah, zrcalih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franko vsakemu na zahtevo.
Cene brez konkurence.
Predmeti stavljo se na brod ali železnico brez da bi se za to kaj zaračunano.

Velika zaloga
solidnega pohištva in tapecarij
od
Viljelma Dalla Torre v Trstu
Trg San Giovanni hšt. 5. (hiša Diana).
Absolutno konkurenčne cene.
Moje pohištvo donese srečo.

OBUVALA!
PEPI KRAŠEVEC
pri cerkvi Sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko solo)
priporoča svojo
bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke
Poštne naročbe se izvrše v tistem dnevu. Odpoklilatev je poštne prešta.
Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.
Za mnogobrojne naročbe se priporoča
Josip Stantič
čevlj. mojster

tekem zadnjih treh mesecev poslali v oja-
čenje mesta Pekinga, jih je ostalo le še 1300
mož. Le-ti se podajo v Shansi, da se zdru-
žijo s četami cesarice-udove ostale so zvezne
čete razpršile ali pa so desertirali.

SHANGHAI 11. (K. B.) Reuter javlja:
Glasom poslednjih poročil iz Pekinga vlada
med častništvom zveznih čet najlepša sloga.
Vojaki vseh narodov živijo drug poleg dru-
gega, kakor da bi pripadali eni in isti ar-
madi. Trdnjav v Peitsangu še niso vzeli;
Angleži rekognoscirajo v okolici istih.

Rusi nameravajo napasti trdnjave, a ni-
majo dovolj topništva. V bližini trdnjav je
eksplozirala neki rov, ter je ubil več vojakov
nekega ruskega oddelka strelcev.

Ustaja na Kitajskem.

LONDON 12. (K. B.) »Daily Mail« je
sprejel preko Shanghaia brzojavko, brez da-
tuma, iz Tientsina, glasom katere so zvezne
čete zaradi slabega vremena odložile name-
ravano ekspedicijo v Paotingfu.

LONDON 12. (K. B.) »Standard« jav-
lja iz Shanghaia dne 10. t. m.: 600 japo-
nskikh pomorščakov so izkreali tukaj; isti so
se formalno podredili poveljništvu angleškega
generala.

LONDON 12. (K. B.) »Times« se briko
pritožuje v neki brzojavki iz Pekinga z dne
31. avgusta, da so mednarodne čete nede-
lavne, dasi so Kitajci pomorili mnogo misi-
onarjev ter počenjali strašne grozovitosti.

WASHINGTON 11. (K. B.) »Reuter«
javlja: Vlada Združenih držav je na odlok,
ki pooblašča Li Hung Čang-a v to, da se
začne pogajati z veselami, odgovorila z iz-
javo, da nima povoda izreči svojega menja o
pooblastilu Li Hung Čanga, da pa upa, da
bode isto zadostovalo ne le za pogajanje, nego
tudi v dosego garancij, da se bode zanaprej
po vsem Kitajskem spoštovalo življenje in
last Amerikancev.

Konceptijenta
sprejmeta takoj
odv. dra. Abram in Rybár
v Trstu.

Proda se
štacuna z mešanim blagom v jako lepem
kraju ob železnici blizu Trsta, pod
jako ugodnimi pogoji.
Več pove upravnništvo tega lista
via Molino piccolo št. 3, II. nadstrop.

Mladenča
izurjenega sprejme se takoj v prodajal-
nico jestvin v tržaški okolici. Več pove
upravnništvo tega lista.

100 do 300 goldinarjev
zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu
v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez
kapitala in rizika z razpečevanjem zako-
nito dovoljenih državnih papirjev in srčk.
Ponudbe pod naslovom Ludwig Oester-
reicher v Budimpešti, VIII Deutshegasse, 8.

FILIJALKA
c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda
za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.
V vrednostnih papirjih na V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2¹/₄% 30-dnevni odkaz 2⁹/₁₆%
30- " " 3³/₄% 3-mesečni " 2¹/₄%
6- " " 2¹/₂%

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih ban-
kovih avstrijske veljave, stenojo sove obrestne takse
v krepot z dnem 24. junija, 28. junija in odnosno
20. avgusta t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.
v vredn. papirjih 2% na vsako svoto. V napoleonih
brez obresti.

Nakaznice
na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropave
Reko kako v Zagreb, Arad, Bieliz, Gablonz, Gradec
Sibinj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Linc, Olomeu,
Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez stroškov.

Kupnja in prodaja
bitku 1% provizije.
Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Predujmi.
Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente
v Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih —
provizija po jako umestnih pogojih.
Kreditna pisma na katerokoli mesto.

Vložki v pohrano.
Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke
italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem
kursu.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati ali
srebrni denar, — inozemski bankovci itd. po pogodbi.

HERA PROMETHEUS

DELNIŠKO DRUŠTVO ZA APNENI OGLJIK IN ACETILENSKI PLIN NA DUNAJU
Izvršuje napeljave za razsvetljavo s plinom in acetilenskim plinom
za zasebnike in mesta v kakršnih si bodi številnih plamenov.

Točno delo z jamčenjem za nepomankljiv učinek.

ŠEST ZLATIH KOLAJN

Zlata kolajna Berlin 1898 Zlata kolajna Budapest 1899
99 Schiedam Haag
> > Vratislava > > Monakovo >

Izvršenih 2000 napeljav za zasebnike v vseh delih sveta.

Centralne napeljave v delovanju s približno 15000 plamenov.

Čistilni in sušilni sistem glasom privilegija nemškega cesarstva št. 98.762 in 108.244,
ki zadošča najstrožjim zahtevam, se je dejanski uporabil z najodličnejšimi uspehi.

Apneni ogljik najpreje vrste, ki daje največ plina, se prodaja po ugodnih cenah.

Glavni zastopnik

za Istro, Goriško, Trentinsko, Dalmačijo, Kranjsko, Italjansko, ter angleško Indijo
EDVARD TURECK V TRSTU.

Dr. Rosa Balsam Praško domače zdravilo

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače
zdravilo vzbuja slast in odvaja lahko. Z
redno uporabo istega se prebavljanje krepi
in ohrani.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvč.
po pošti 20 nvč. več.

Svarilo: Vsi deli embalaže nosijo
zraven stajočo, postavno po-
loženo varstveno znamko.

je staro, najprej v Pragi rabljeno do-
mače zdravilo, katero varuje in ohrani
rane čiste, vnetje in bolečine olajša
in hladi.

V pušicah po 35 in 25 nvč., po pošti
6 nvč. več.

Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“

Praga, Malastran, ogel Spornerejevice.

Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg,
P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

Carl Greinitz Neffen

Na Corsu šte. 33. podružnica Trst. Piazza della Legna 2.

Železo in razno železno blago na drobno in na debelo.

Priporočajo svojo dobro sortirano zalogo

predmetov za stavbarstvo

traverze, zaklepe, železo za kovače in facon, stare železnične šine, držaje
in ograje, vodnjake, pumpe, železne cevi in take iz vlitenga železa,
vse tehnične predmete, popolne naprave kopelji in stranišč
peči in štedilna ognjišča

kubinsko, namizno in hišno opravo, železne meble in pred ognjem varne blagajne
nagrobne križe in obgrobnje ograje, orodja za vsako obrt.

Gimnazijski konvikt

Benediktinske ustanove pri Sv. Pavlu na Koroškem.

Polletna penzija 280 kron.

Javni višji gimnazij.

Pojasnila daje predstojništvo konvikta. Rok za vsprejemno
skušnjo: 17. september.

Slav. občinstvo in sosebno gg. čevlarjem pri-
poročajo svojo s 1. sept. otvoreno bogato zalogo

usnja in čevljarskih potrebščin

z zmernimi cenami.

Spoštovanjem

Ant. Karol Cattai

Ulica Stadion št. 2. Uhod: Ulica Torrente
nasproti pivarne „Aurora“.

NOV TRŽAŠKI POGREBNI ZAVOD

Alojzija Mozetiča

Podpisani si usojajo javiti p. n. občinstvu,
da **ново podjetje tržaško za pogrebe**
je pričelo poslovati z 1. septembrom t. l. in
ker preskrbljeno z vsemi najnovejšimi pri-
pravami prve vrste, možno mu bode ugoditi
vsem zahtevam slav. občinstva po zmernih
cenah.

Zavod bode vodil g. **Alojzij Montanelli**,
katerega dolgoletne izkušnje v tej stroki jam-
čijo, da bode vestno spolnjeval svoje dolžnosti
proti cenjenim rodbinam, ki ga počaste se
svojimi naročbami. Pisarna zavoda nahaja se
začasno v ulici Torrente (Ponte della Fabbra)
v prodajalnici pogrebnih predmetov gospoda
Montanelli-ja. Udani

Alojzij Mozetič.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih
cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za
besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno
zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo
po 10 gld. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih
obroklih. Najmanjša objava 30 nvč.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodčih in buteljkah.
Perhauc Jakob ulica Acquedotto 8
Zaloga vsakovrstnih
vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Kreme.

Potočnik Fran ima gostilno v ulici Ireneo
št. 2., toč. istrsko, dal-
matinsko in belo vipavsko vino ter Steinfeldsko pivo
vsaki čas mrzle jedi. Odprto vedno do polnoči.

Obuvala.

Rehar Peter ulica Riborgo št. 25. Velika
zaloga in delavnica vsako-
vrstnega obuvala po naročbi.

Pekarne in sladčičarne.

H. Stibiel Piazzetta S. Giacomo št. 3 (Corso)
filijalka ulica Riborgo 15. ima
veliko pekarno in sladčičarno. Vedna zaloga vsako-
vrstnih tort, krokanov, konfetov, raznovrstnih sladčič
v kosih in v skatljicah, finih biškotov, različnih li-
kerjev in vin v buteljkah za poroke, birme, krste in
druge slavnostne prilike. Vsakovrsten, vsak dan več-
krat pečen fin in navaden kruh se razpošilja po
pogodbi in naročilu franco na dom in trgovcem v
razprodajo.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pe-
karna in sladčičarna,
svez kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema
tudi domači kruh v pečivo. Postrežba točna.

Kavarne.

Anton Šorli priporočajo svoji kavarni
»Commercio« in »Tedesco«
ki stihajališči Slovencev. Na razpolago so vsi slo-
venski in mnogi drugi časniki.

Trgovci.

Fran Hitty Ulica Barriera vecchia št. 13
prodajalnica vsakovrstnega
manifakturnega blaga in drobnarij. Na zahtevanje se
pošiljajo vzorci tudi na deželo.

Oglje in drva.

Muha Josip v ulici del Torro št. 12
priporočajo svojo dobro pre-
skrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor pre-
moga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Pohištvo.

Prva slovenska izdelovalnica in za-
loga zaznovrstnega
pohištva lastnega izdelka. Sprejemam naročbe po
načrtu. Delo fino in trpežno, cene brez konkurence
Za mnogobrojne naročbe se toplo priporočajo svojim
rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla „svoji
k svojim.“ Andrej Jug v Trstu ulica S. Lucia 12
(zadej c. kr. deželne sodnije.)

Slovenec priporočajo svojo veliko prodajnico
in izdelovalnico vsakovrstnega po-
hištva in popraviljenje istega po cenah ki zadovolje
gotovo vsakega gosta. Za obilne obiske se priporočajo
Ivan Cink, ulica S. Daniele št. 2.

Voščene sveče.

J. Kopač svečar v Gorici ulica Sv. Antona
št. 7 izdeluje sveče iz pristnega
čebelnega voska. Za pristnost jamči s 2000 k. Za
obilne naročbe se priporočajo prečastiti duhovščini, cer-
kvenim oskrbnikom ter slavnemu občinstvu.

V Gorici.

Civilni in vojaški krojač.

C. kr. privilegirani kroji vsakemu koj razumijivi
krojiti

Martin Foveraj v Gorici na Travniku št. 22 I. n.
ima izborna zalogo vsakovrste blaga za obleke iz
inozemskih in avstrijskih tovarn in gotovih oblek,
dežnikov in sobnih plaščev za vsako sezono. Vse po naj-
novejši modi.

Novoporočenci pozor! Velika
zaloga
vsakovrstnega pohištva, mebljev, okvirjev, ogledali
stolic za jedilne sobe, blazin z različnimi tapacijam,
in pohištvo za elegantne sobe. Sprejemanje vsako-
vrstnih naročil v svo to stroko spadajočih del
Anton Breščak, Gorica, Gosposke ulice št. 14.
Prodaja proti primerni varščini tudi na obroke.